

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE/ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Natálie Kalinová

Název práce: Feministické hnutí v moderním judaismu

Oponent práce: Zbyněk Tarant, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn): Předložená práce si klade za cíl uvést čtenáře do problematiky židovského feminismu. Slovy autorky není cílem: „*pouze opěvovat mé osobní hrdinky, ale samozřejmě hlavně ty, které ovlivnily celé komunity.*“ (str. 1). Cíl se podařilo v jádru splnit, ovšem pokud jde o specifický vyjadřovací styl, tento bude předmětem dalšího rozboru.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Předmětem práce jsou židovské feminismy, židovské feministky a obecně otázka genderových rolí. Od biblických dob se text postupně propracovává k prvním emancipačním tendencím v 18. a 19. století až po výčet vybraných současných trendů, osobností, hnutí a komunit. Autorka na jedné straně nad svým tématem zajímavě uvažuje a nelze jí upřít zájem o téma, avšak na druhé straně není na mnoha místech jasné, které z prezentovaných myšlenek jsou její vlastní a které jsou převzaté. Odkazů na zdroje je v textu pomálu, zejména v první polovině práce, kde autorka reálně střídá pouze dva až tři texty v českém jazyce. Řada důležitých tvrzení není ocitována vůbec, včetně míst, kde autorka odkazuje na údajné citace z tradičních textů (např. odkazy do Talmudu a lidové slovesnosti na str. 9 a 10). Čtenář kvůli chybějícím citacím nemá možnost docenit případnou originalitu autorčiných vlastních myšlenek a nemůže si dále ověřit zdroje případně si zjistit více u těch převzatých. Ve vědeckém textu je to navíc považováno za prohřešek vůči akademické etice.

Autorka v úvodu práce zmiňuje jednotlivé vlny feminismu, ale možná je škoda, že se následně nepokouší zasadit jí popisované osobnosti židovského feminismu do tohoto rámce, který v úvodu popsala. Do jaké vlny feminismu bychom tyto osobnosti zařadili? Je to vůbec možné, nebo má židovský feminismus svou vlastní dynamiku?

V některých případech bych asi autorce doporučil opatrnější vyjadřování. Například tvrzení „*Na cizoložství ženatého muže není nic špatného, pokud není daná milénka také vdaná.*“ je chybné. Halacha neříká, že by na cizoložství ženatého muže „*nebylo nic špatného*“. Je pravda, že halacha je patriarchální a soustředí se hodně na muže. Hodně to souvisí s prostým faktem, že Bůh na Sinaji hovořil s Mojžíšem, tedy mužem, kvůli čemuž mohly zůstat některé otázky nedořešené pro obě pohlaví. Podobný problém se objevuje například u homosexuality, kde je intimita gayů vnímána hůře než ta lesbická, nebo definice incestu, u které se povolené a zakázané kategorie svazků liší podle pohlaví. Halacha je pak nucena používat nezvyklé okliky a abstraktní konstrukce, aby některé zjevné mezery zaplnila. Neznamená to, ale že by na „*cizoložství ženatého muže nebylo nic špatného*“. Pouze se z hlediska práva používá nezvyklé zdůvodnění toho, proč je cizoložství vlastně zakázáno – problém v tomto případě tedy není samotná nevěra a s ní třeba spojená emoční újma, nýbrž prostý fakt, že vztah s jinou ženou se děje mimo zákonné manželství.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Autorka zvolila velice familiérní, až osobní styl vyjadřování, který čtenáře může zaskočit svou brutální upřímností: „*Tato kapitola je pouze seznamovací a čtenářum, kteří se v těchto oborech orientují, nejspíš nesděním nic nového*“ (str. 1). „*[...] je příhodné, abychom si uvedli trochu toho literárního pozadí, překročili hranice dalších vědních oborů a zabrouzdali i do spirituality.*“ (str. 5). „*Výběr knih považuji za šťastný, jelikož některé z nich zodpověděly více otázek...*“ (str. 24). Pro odborný text není tento vyjadřovací styl vhodný a v očích čtenáře se autorka jeho použitím zbytečně snižuje. Na stranách 13-24 přitom ukazuje, že umí psát věcně, fakticky, čtivě a přitom bez nevhodných osobních poznámek.

Z formálního hlediska bych autorku rovněž varoval před některými nešťastnými překlepy, například když Mirjam zachránila svého bratra Mojžíše „před krokodýlů“ (str. 6). Z Hilelovy školy autorka učinila „Halilelovu školu“ (str. 11). Pozor také na správné skloňování hebrejských pojmů v češtině, zejména s ohledem na tzv. „zdvojené plurály“ („*micvoty*“ na str. 17 a 23).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Na práci Natálie Kalinové je na jedné straně vidět zájem o téma a snaha o didaktický výklad, na straně druhé ale celý text shazuje ledabylé citování převzatých myšlenek, zejména v první polovině práce, tendence příliš zjednodušovat některé komplexní problémy a nadměrně familiérní jazyk, který se do odborného textu nehodí. Z výše uvedených důvodů proto musím navrhnout snížené hodnocení.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Otázka 1: Vysvětlíte rozdíl mezi odborným a populárně-naučným vyjadřovacím stylem. Proč vědci píší tak, jak píší?

Otázka 2: Na str. 8 hovoříte o tradičním rozdělení mužských a ženských rolí v ortodoxních židovských rodinách. Jak si vysvětlujete fakt, že v ultra-ortodoxních židovských rodinách v Izraeli (na rozdíl od USA) muži často nepracují a pouze studují, zatímco ženy zajišťují jak obživu rodiny, tak péči o děti? (Podle údajů z roku 2022 pracovalo 75% izraelských *charedi* žen ale pouze 55% mužů). Co potom v takovémto případě znamená „tradiční“ rozdělení rolí?

Otázka 3: Na str. 16 píšete: „*V ortodoxních kruzích byla situace pochopitelně složitější, jelikož vnímají halachu jako posvátný text*“. Není posvátným textem judaismu Tóra? Vysvětlíte rozdíl mezi pojmy Tóra a *halacha*. Proč není možné *halachu* označit za „text“?

Otázka 4: Jak se skloňuje hebrejský pojem „*micva*“? (viz špatné skloňování na str. 17 a 23)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

„Dobře“

Datum: 13.5.2024

Podpis: